

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 193/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. M. a I. M., obaja bytom Rakúsko, zastúpených advokátom JUDr. M. V., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 74/05 z 2. februára 2009 v spojení s postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 140/09 z 29. mája 2009, ako aj jeho prípisom č. k. 10 NcC 27/09-92 z 29. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. a I. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2009 doručená a 29. mája 2009, 6. augusta 2009, 11. decembra 2009, 12. decembra 2009, 19. marca 2010 a 24. marca 2010 doplnená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“) a I. M. (ďalej len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 74/05 z 2. februára 2009 v spojení s postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 140/09 z 29. mája 2009, ako aj prípisom č. k. 10 NcC 27/09-92 z 29. mája 2009.

Sťažovatelia uviedli, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti – rodinného domu nachádzajúceho sa v katastrálnom území Š.

Dňa 7. apríla 2005 podali na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu vo výške 51 000 Sk, konanie je vedené pod sp. zn. 7 C 74/05.

Okresný súd výzvou z 29. júna 2005 vyzval sťažovateľov, aby v lehote 30 dní preukázali vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti a aby sa dostavili na okresný súd podpísať žalobu. Dňa 18. júla 2005 sťažovatelia predložili okresnému súdu požadované dokumenty.

Dňa 23. septembra 2005 bolo sťažovateľom doručené uznesenie okresného súdu zo 14. septembra 2005, ktorým rozhodol o prerušení konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) až do právoplatného skončenia veci prerokúvanej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96, pretože v tejto veci sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v danej veci, a v tomto konaní sa rieši aj aktívna legitímácia navrhovateľov na podanie tohto návrhu.

Dňa 10. októbra 2005 podali sťažovatelia proti uzneseniu okresného súdu zo 14. septembra 2005 o prerušení konania odvolanie.

Dňa 25. augusta 2006 bolo sťažovateľom doručené uznesenie krajského súdu z 29. mája 2006, ktorým bolo napadnuté uznesenie okresného súdu konania potvrdené.

Sťažovatelia poukazujú na to, že sa nestotožňujú s odôvodnením potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu, v ktorom sa uvádza: „*Otázku platnosti úkonov definujúcich právne vzťahy účastníkov, by bolo možné nepochybne vyriešiť i v prejednávanej veci ako otázku predbežnú, pretože skúmanie oprávnenosti každej žaloby na plnenie (v širšom slova zmysle, teda v prejednávanej veci i o vydanie bezdôvodného obohatenia) si vyžaduje i preskúmanie a posúdenie platnosti všetkých úkonov, ktoré majú viesť k vytvoreniu právneho rámca vzťahov účastníkov,... ale pokiaľ už na súde je podaná žaloba a teda už prebieha spor v samostatnom konaní o otázke, ktorá je pre posúdenie danej veci podstatná, bol to dôvod na prerušenie konania o plnenie, aby sa tak predišlo nezvratnému stavu v prípade iného právneho posúdenia otázky, týkajúcej sa vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti.*“

Odôvodnenie uznesenia napádajú sťažovatelia najmä vzhľadom na ustanovenie § 130 Občianskeho zákonníka, ako aj s poukazom na rozhodnutia toho istého súdu (krajského súdu), ktorý ako odvolací súd v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Co 370/06, ako aj sp. zn. 23 Co 247/03 rozhodol odlišne, t. j. v skutkovo i právne takmer rovnakých veciach vedených na prvom stupni sťažovateľmi na okresnom súde v konaniach sp. zn. 6 C 124/01 a sp. zn. 4 C 73/05 o vydanie bezdôvodného obohatenia. V oboch veciach ten istý súd v rámci odvolacieho konania o návrhu na prerušenie týchto konaní kvôli neskončenému konaniu vedenému pod sp. zn. 4 C 204/96 nevyhovel, t. j. potvrdil zamietavé rozhodnutie súdu prvého stupňa (vec sp. zn. 4 C 73/05), resp. pôvodné uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (sp. zn. 6 C 124/01), čím prerušenie konania nepripustil.

Krajský súd v odôvodnení uvedených rozhodnutí okrem iného uviedol, že „*súd môže sám posúdiť predbežnú otázku existencie vlastníckeho práva žalobcov (sťažovateľov) k predmetným nehnuteľnostiam užívaných žalovanou v tomto konaní a nie je povinný vyčkať na právoplatné skončenie veci vedenej pod spis. zn. 4C 204/96, ktorej predmetom je určenie neplatnosti právneho úkonu (nie určenie vlastníckeho práva). Podľa názoru odvolacieho súdu niet dôvodu k vyčkaniu rozhodnutia v spomínanom konaní z dôvodu jednotnosti rozhodovania súdov o tej istej otázke, pretože predbežnou otázkou v tomto konaní je vlastnícke právo a nie právny úkon, na základe ktorého sťažovatelia nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam.*“ (rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 10 Co 370/06 z 31. júla 2007), resp. „*Ostatné otázky medzi ktoré patrí aj otázka existencie vecného práva*

navrhovateľov k predmetnej nehnuteľnosti môže súd posúdiť sám, ako otázku predbežnú i keď môže byť v danom prípade i je predmetom samostatného konania.“ (rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 23 Co 247/03 zo 17. februára 2004).

Úkony zákonnej sudkyne sa po prerušení konania v konaní sp. zn. 7 C 74/05 obmedzili iba na informovanie sa, či vec, kvôli ktorej bolo konanie prerušené, bola právoplatne skončená.

Krajský súd rozhodol vo veci sp. zn. 4 C 204/96, kvôli ktorej bolo napadnuté konanie prerušené rozsudkom z 8. októbra 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. novembra 2008. Podľa sťažovateľov tým aj po formálnej stránke odpadla prekážka na ďalší postup v konaní sp. zn. 7 C 74/05.

Dňa 20. februára 2009 bolo sťažovateľom doručené uznesenie okresného súdu z 2. februára 2009, v ktorom súd opakovane prerušil napadnuté konanie až do právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o dovolaní vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96. Sťažovatelia proti tomuto uzneseniu podali 9. marca 2009 odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 10 Co 140/09 z 29. mája 2009 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96 bolo síce právoplatne skončené 10. novembra 2008 rozhodnutím krajského súdu, avšak objektívne prieťahy v konaní podľa sťažovateľov nastali už 14. septembra 2005, keď okresný súd konanie v predmetnej veci prvýkrát prerušil.

Sťažovatelia sú toho názoru, že okresný súd vo veci nekoná v súlade so zásadou rýchlosti konania, čím spôsobuje už niekoľko rokov zbytočné prieťahy v konaní, a porušuje tým ich právo zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, ako aj vlastnícke právo garantované čl. 20 ústavy.

Sťažovatelia sú toho názoru, že odôvodnenie uznesení okresného súdu zo 14. septembra 2005 o prerušení konania, ako aj potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu z 29. mája 2006 nemalo oporu v platnej právnej úprave.

Oba sudy vyslovili názor, že v konaní sp. zn. 4 C 204/96 sa riešila prejudiciálna otázka zakladajúca vlastnícke právo sťažovateľov, resp. ich aktívnu legitimitáciu v konaní, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci. Okresný súd trval na

tomto svojom názore dokonca aj po právoplatnom skončení konania sp. zn. 4 C 204/96. Ako vyplýva z uvedenej argumentácie, ktorá bola sťažovateľmi použitá už v ich odvolaní z 10. októbra 2005, právne odôvodnenie predmetného uznesenia, ako aj samotný postup súdu vedúci k prerušeniu konania nemajú oporu nielen v zákonnej úprave.

Pre ďalší postup súdu vo veci samej totiž nemohol mať význam výsledok predmetného konania sp. zn. 4 C 204/96, pretože, ako vyplýva z ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka, sťažovatelia by mali aj v prípade neúspechu v konaní sp. zn. 4 C 204/96 počas svojej oprávnenej držby (obdobia, keď boli v katastri nehnuteľností evidovaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností) rovnaký nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ako prináleží vlastníkovi veci.

Ústavný súd už v náleze sp. zn. II. ÚS 197/02 vyslovil, že *„vec 4 C 204/1996 nie je právne zložitá, pretože úlohou súdu bolo zistiť, či na prevod (ne)bola udelená výnimka podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 921/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov a následne rozhodnúť o platnosti prevodu majetku štátu“*. Pre účely predídania prerušeniu konania, resp. pre účely vykonania iného vhodného opatrenia v zmysle ustanovenia § 109 ods. 2 OSP si mohol okresný súd napr. vyžiadať kópiu spisu sp. zn. 4 C 204/96, z ktorého by okrem iného mohol zistiť, že žaloba Okresnej prokuratúry D. nemôže byť úspešná z dôvodu, že navrhovateľ v 1. rade nebol aktívne legitimovaný na podanie tejto žaloby. Vykonanie týchto iných vhodných opatrení by okresnému súdu umožnili pokračovať v konaní ďalej a bez ďalších zbytočných prietáhov v primeranej lehote rozhodnúť v merite veci. V tejto súvislosti poukázali sťažovatelia aj na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 142/04, v ktorom ústavný súd v obdobnej veci poukázal na to, že okresný súd mal možnosť urobiť okrem prerušeniu konania aj *„iné vhodné opatrenia“* (resp. *„všetky potrebné opatrenia, aby sa odstránili prekážky...“*).

Okresný súd však postupoval tak, že konanie prerušil, a to napriek tomu, že sťažovatelia viackrát vzniesli námietky proti prerušeniu konania, ktoré vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti nebolo podľa ich názoru dôvodné.

Okresný súd radšej konanie prerušil, čím spôsobil zbytočné prietahy v konaní. Krajský súd však tento nezákonný postup bez bližšieho právneho odôvodnenia potvrdil a svojím rozhodnutím tiež prispel k zbytočným prietahom v konaní.

Podľa sťažovateľov „príslušný súd podľa sťažovateľov teda svojim nesprávnym postupom porušil ust. § 6 OSP podľa ktorého v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, ako aj ust. § 100 OSP, podľa ktorého, len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá...“

Sťažovatelia poukázali aj na judikatúru ústavného súdu, ktorý o prerušení konania vo vzťahu k priet'ahom v konaní vo svojej novšej judikatúre uvádza: „To však ešte neznamená, že voľnosť posudzovania dôvodov prerušenia konania všeobecným súdom je bez obmedzenia a že je ústavným súdom nekontrolovateľná. Aj ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP, tak ako napokon každé zákonné ustanovenie, sa totiž musí vykladať a uplatňovať v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy).

Pretože zo žiadneho ustanovenia ústavy nemožno vyvodit', že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy. Všeobecný súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa ustanovenia 109 ods. 2 písm. c) OSP preto musí spravovať aj požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku ústavy a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.“

Sťažovatelia taktiež poukázali na judikatúru týkajúcu sa priet'ahov v konaní spôsobených prerušením konania, podľa ktorej pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v prípadoch konaní pred všeobecným súdom, ktoré sú prerušené, treba rozlišovať, či došlo k prerušeniu konania pred všeobecným súdom z obligatórnych dôvodov (§ 109 ods. 1 OSP) alebo z fakultatívnych dôvodov (§ 109 ods. 2 OSP). V tejto súvislosti považujú sťažovatelia pre posúdenie tejto sťažnosti za významný najmä tento právny názor ústavného súdu, ktorý uviedol, že „ak bolo konanie pred všeobecným súdom prerušené z obligatórnych dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 109 ods. 1 OSP, kým tieto dôvody trvajú, nemôže dochádzať ku zbytočným priet'ahom. Tieto konania nie sú spôsobilým predmetom zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Naproti tomu v prípade konaní prerušených z fakultatívnych dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 109 ods. 2 OSP musí ústavný súd

skúmať, či nečinnosť všeobecného súdu je dôvodná, teda či nebolo jeho povinnosťou pokračovať v konaní. (napr. nález I. ÚS 21/2000.)“.

V ďalšom významom rozhodnutí ústavný súd konštatoval, že „prerušenie konania samo osebe nemôže totiž ospravedlniť celkovú dĺžku jeho trvania v prípade, že existuje reálna hrozba, ktorá zakladá možnosť porušenia práva účastníka na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“.

V zmysle uvedenej judikatúry ústavného súdu a najmä jeho právneho názoru vysloveného v náleze sp. zn. I. ÚS 142/04 by mal ústavný súd pristupovať aj k posudzovaniu predmetného prípadu. Z toho dôvodu by mal podľa sťažovateľov skúmať dôvodnosť prerušenia konania sťažovateľom, ako aj ďalšej nečinnosti okresného súdu a právnu relevantnosť ním vykonávaných procesných úkonov v čase trvania prerušeného konania, ako aj opätovné prerušenie konania sp. zn. 7 C 74/05, ku ktorému došlo 2. februára 2009.

O skutočnosti, že prerušenie konania do rozhodnutia dovolacieho súdu v inom konaní (ku ktorému došlo v predmetnom konaní sp. zn. 7 C 74/05 2. februára 2009 opätovným prerušením konania okresným súdom) je v rozpore s ústavou, svedčia aj viaceré rozhodnutia ústavného súdu k tejto otázke. Podľa názoru ústavného súdu „dovolacie konanie totiž nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenou v § 107 až 111 OSP. Tieto ustanovenia neobsahujú právnu normu, ktorá by umožňovala, aby všeobecný súd nekonal a nerozhodoval vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie. Takýmto ustanovením nie je ani § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pretože dovolacie konanie začína na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nemožno subsumovať pod citovanú normu Občianskeho súdneho poriadku. Preto všeobecný súd nemôže nekonať a nerozhodovať vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie, a to ani na základe ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP, pod ktoré nemožno subsumovať mimoriadny opravný prostriedok, na základe ktorého sa začína dovolacie konanie.“.

Sťažovatelia v ďalšom poukázali aj na rozhodnutie ústavného súdu v náleze sp. zn. II. ÚS 197/02 zo 16. apríla 2003 o sťažnosti podanej pre zbytočné prietahy v pre nich „kľúčovom“ konaní sp. zn. 4 C 204/96, v ktorom uviedol, že v konaní sp. zn. 4 C 204/96 pred okresným súdom prebieha konanie, ktoré po právnej ani faktickej stránke nie je

mimoriadne zložité, takže pri sústredenom postupe súdu by bolo možné vo veci rozhodnúť bez zbytočných prietáhov.

Pre úplnosť sťažovatelia uviedli, že v tomto náleze ústavný súd rozhodol, že vo veci sp. zn. 4 C 204/96 bolo konaním okresného súdu porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tento istý záver ústavný súd vyslovil aj v predchádzajúcich ústavných sťažnostiach sťažovateľov v konaniach, ktoré boli prerušené pre prebiehajúci spor sp. zn. 4 C 204/96, ktoré sa podobne ako konanie sp. zn. 7 C 74/05 vedú na okresnom súde a v ktorých sú sťažovatelia tiež účastníkmi konania. V týchto nálezoch ústavného súdu (II. ÚS 78/46 z 26. mája 2006 a III. ÚS 47/09 z 24. februára 2009) ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo tiež porušené konaním okresného súdu.

V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú na to, že v oboch posudzovaných prípadoch išlo okrem iného aj o namietané prietahy v konaní spôsobené prerušením súdneho konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP z rovnakého dôvodu, ako to je v tomto namietanom prípade. Z toho dôvodu možno aj na základe týchto rozhodnutí ústavného súdu v podobných veciach sťažovateľov vysloviť názor, že aj v prípade konania sp. zn. 7 C 74/05 o vydanie bezdôvodného obohatenia ide o vec spadajúcu do bežnej sporovej agendy na všeobecných súdoch.

Sťažovatelia sú toho názoru, že konanie vo veci o vydanie bezdôvodného obohatenia, sp. zn. 7 C 74/05, ktoré vzhľadom na svoju povahu nemožno považovať za zložité, trvá neprimerane dlho a je možné ho označiť za neefektívne, nehospodárne a poznačené zbytočnými prietahmi ako celok. Od 14. septembra 2005 (prvé prerušenie konania) okresný súd nevyhlásil meritórne právoplatné rozhodnutie vo veci samej. Týmto konaním okresný súd podľa sťažovateľov porušil aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Obdobie od 14. septembra 2005 do súčasnosti možno jednoznačne nazvať ako neefektívne konanie súdu znamenajúce zbytočné prietahy ako celok, pretože súd konanie prerušil v oboch prípadoch 14. septembra 2005 a 2. februára 2009 bez náležitého dôvodu a nevykonal žiadne iné vhodné opatrenia, aby zabránil prietahom, ktoré vznikli v dôsledku prerušenia konania.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 74/05 podľa sťažovateľov nepochybne vyplýva, že na vzniku a pretrvávaní nežiaduceho stavu v dĺžke celého konania v danej veci vedeného

na okresnom súde má podiel predovšetkým nesprávny postup súdu a jeho nečinnosť, tak ako už bolo uvedené, čo viedlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Sťažovatelia sa domnievajú, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 74/05 možno hodnotiť ako nerešpektovanie čl. 20 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V dôsledku toho sú sťažovatelia už niekoľko rokov obmedzovaní vo výkone svojho vlastníckeho práva, ktoré je garantované čl. 20 ústavy, pretože bez rozhodnutia o vydaní bezdôvodného obohatenia si nemôžu sťažovatelia úspešne vymáhať svoje právo na úžitky z vlastníctva nehnuteľností, resp. svojej oprávnenej držby v zmysle ustanovenia § 130 Občianskeho zákonníka. Už v odvolaní proti prvému rozhodnutiu o prerušení konania zo 14. septembra 2005 sťažovatelia poukazovali na tieto okolnosti. Pre neuskutočnenie vypratania predmetných nehnuteľností povinnými v konaní sp. zn. 6 Er 2774/02 vedenom rovnako na okresnom súde, ktoré trvá už takmer 7 rokov, nielenže nemohli tieto nehnuteľnosti zrekonštruovať, ale ani ich prenajímať tretím osobám za trhovú cenu.

Sťažovatelia sa domnievajú, že doba 4 rokov, ktorá uplynula od podania návrhu vo veci samej až dosiaľ, je neprimerane dlhá aj vzhľadom na charakter, a nie príliš veľkú náročnosť tohto konania. Sťažovatelia vidia nemajetkovú ujmu v ich pretrvávajúcom pocite právnej neistoty, beznádeje a nespravodlivosti sprevádzajúcich porušovanie základného práva na konanie súdu bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovatelia niekoľkokrát sťažnosť dopĺňali. Petit návrhu dopĺňali podaniami zo 6. augusta 2009 a 12. decembra 2009, ktorými namietali aj postup krajského súdu sp. zn. 10 NcC 27/2009. Sťažovatelia podali námietku zaujatosti voči sudkyni okresného súdu, ktorú krajský súd vybavil prípisom č. k. 10 NcC 27/2009-92 z 29. mája 2009 bez meritórneho rozhodnutia, pretože sťažovatelia namietali len procesný postup v konaní. Podaním doručeným ústavnému súde 24. marca 2010 ustálili návrh na rozhodnutie takto:

„1. Základné právo J. M., trvale bytom Rakúska republika a I. M.,... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj iných medzinárodných zmlúv o ľudských právach, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou, a ktoré sú súčasťou jej právneho poriadku podľa čl. 154c Ústavy SR bolo postupom a rozhodnutím Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7C 74/2005 - 52 zo dňa 02.02.2009 v spojení s postupom a

rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co 140/2009 - 89 zo dňa 29.05.2009 a jeho zásahom č.k. 10NCC 27/2009-92 zo dňa 29.05.2009 porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 7C 74/2005 - 52 zo dňa 02.02.2009 a uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co 140/2009 - 89 zo dňa 29.05.2009.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje predložiť Okresnému súdu Dunajská Streda spis spis. zn. 7C 74/2005 nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti sťažovateľov uplatnenou podaním zo dňa 08.04.2009 a Krajskému súdu v Trnave Ústavný súd Slovenskej republiky zároveň týmto prikazuje o tejto námietke zaujatosti náležite rozhodnúť.

4. Základné právo J. M., trvale bytom Rakúska republika a I. M.,... na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj iných medzinárodných zmlúv o ľudských právach, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou, a ktoré sú súčasťou jej právneho poriadku podľa čl. 154c Ústavy SR bolo nečinnosťou a postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod spis. zn. 7C 74/2005 porušené.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Dunajská Streda, aby vo veci vedenej pod spis. zn. 7C 74/2005 pokračoval v konaní a ďalej konal bez zbytočných prieťahov.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi J. M., trvale bytom Rakúska republika finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- € a sťažovateľke I. M., trvale bytom Rakúska republika finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,- €, ktoré je Okresný súd Dunajská Streda povinný vyplatiť sťažovateľom v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi J. M., trvale bytom Rakúska republika a sťažovateľke I. M., trvale bytom Rakúska republika náhradu trov konania - právneho zastúpenia vo výške 797,36 € (2 x 4 úkony v hodnote 92,72,- €, 8 x režijný paušál 6,95,- € za prevzatie a prípravu zastúpenia, vypracovanie ústavnej sťažnosti a dve písomné podania vo veci samej zo dňa 06.08.2009 a 11.12.2009), ktoré je Okresný súd

Dunajská Streda povinný zaplatiť sťažovateľom na účet právneho zástupcu sťažovateľov v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05).

Z posledného upresneného sťažostného návrhu – petitu sťažnosti vyplýva, že predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či uznesením okresného súdu č. k. 7 C 74/05-52 z 2. februára 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 10 Co/140/09-89 z 29. mája 2009 o „druhom“ prerušení konania došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 74/05 došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a napokon či došlo do zásahu označených práv sťažovateľov postupom a rozhodnutím krajského súdu č. k. 10 NcC 27/09-92 z 29. mája 2009.

1. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 74/05-52 z 2. februára 2009, ústavný súd konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovatelia napadli porušenie označených práv postupom a uznesením okresného súdu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uvedené uznesenie okresného súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd na základe odvolania sťažovateľky a vo veci rozhodol uznesením z 29. mája 2009. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k postupu a uzneseniu okresného súdu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Sťažovatelia namietali aj porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 10 Co/140/09-89 z 29. mája 2009, ktorým krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa z dôvodu jeho oneskoreného podania a potvrdil uznesenie okresného súdu z 2. februára 2009, ktorým konanie prerušil až do

právo platného rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci dovolania vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/1996.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (a v danom kontexte aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom krajského súdu týkajúcim sa otázky prerušenia konania v danej veci.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu najmä vyplýva:

„Napadnutým uznesením súd prvého stupňa podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) prerušil konanie do právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o dovolaní vo veci vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 4C 204/1996, keď účinok skoršieho prerušenia konania (do právoplatného rozhodnutia vo veci, kvôli ktorej došlo aj k prerušeniu konania v prejednávanej veci) síce zanikol právoplatnosťou zmeňujúceho rozsudku odvolacieho súdu (rozsudok Krajského súdu v Trnave z 8. októbra 2008 sp. zn. 24Co/50/2008), avšak takýto rozsudok žalobkyňa (Slovenská republika reprezentovaná Okresnou prokuratúrou D.) napadla dovolaním. Predmetom konania súdu prvého stupňa jeho sp. zn. 4C 204/1996 je potom určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, teda aj otázka vlastníctva k nehnuteľnosti majúcej byť užívanej žalovanými (podľa žaloby bez právneho dôvodu) a s ňou súvisiaca otázka, na úkor koho pripadne malo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia; pričom rozhodnutie Najvyššieho súdu SR o dovolaní môže mať pre rozhodnutie v prejednávanej veci význam (aby sa predišlo i nezvratnému stavu v prípade nestotožnenia sa dovolacieho súdu s tým, ako skoršiu vec posúdil súd odvolací).

Proti tomuto uzneseniu podali odvolanie obaja žalobcovia (z toho len žalobkyňa 2/ včas, ako bude uvedené i v ďalšej časti) a navrhli ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietali predovšetkým nesprávnosť posúdenia súdom prvého stupňa otázky významu výsledku skoršieho konania pre konanie v prejednávanej veci (v ktorom nie je spochybnené vlastníctvo, ale prevod majetku štátu) za situácie, keď žalobcom už ich postavenie oprávnených držiteľov nehnuteľnosti užívanej žalovanými poskytuje oprávnenie domáhať sa aj úžitkov z veci po dobu oprávnenej držby (§ 130 ods. 1 O. z.) a podľa ich názoru (žalobcov) jedinými správnymi rozhodnutiami (inak v celej plejáde sporov za účasti žalobcov) bolo zamietnutie návrhu žalovanej na prerušenie konania vedeného Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 4C/73/2005 (uznesenie zo 16. februára 2006) a zrušenie iného uznesenia súdu prvého stupňa (prerušujúceho konanie) v konaní Krajského súdu v Trnave jeho sp. zn. 23Co 247/03 (uznesenie zo 17. februára 2004). Súd prvého stupňa

napokon podľa odvolateľov nevykonaním dokazovania na otázku významu výsledku skoršieho konania pre konanie v prejednávanej veci odňal účastníkom aj možnosť konať pred súdom.

Žalovaní navrhli napadnuté uznesenie potvrdiť v podstate pre stotožnenie sa s jeho dôvodmi, keď ustálenie neplatnosti aj nimi spochybňovaných, zmlúv môže otvoriť cestu k odkúpeniu bytu obývaného nimi (žalovanými) po celé toky.

Odvolačí súd prejednal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. celú vec (prerušenia konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože nešlo o vec samu ani o žiaden zo zákonom ustanovených prípadov potreby pojednania veci na pojednávaní) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu 1/ treba pre jeho oneskorenosť odmietnuť a včasnému odvolaniu žalobkyne 2/ nemožno priznať úspech.

Pokiaľ šlo totiž o odvolanie žalobcu 1/, tomu bolo napadnuté uznesenie doručené ešte 5. februára 2009, lehota na odvolanie tomuto účastníkovi preto začala plynúť 6. februára 2009 a posledný deň takejto lehoty pripadol na piatok 20. februára 2009 (inak deň, kedy uznesenie bolo doručené druhej odvolateľke, teda žalobkyňi 2/). Pretože však žalobca 1/ podal odvolanie až spoločne so žalobkyňou 2/ (jedným podaním) a to osobne na súde prvého stupňa až 9. marca 2009 (tu por. aj č. 1. 58 - 64), jeho odvolanie bolo oneskoreným a odvolaciemu súdu neostalo iné, než toto odvolanie podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. i v spojení s ust § 204 ods. 1 a § 57 rovnakého zákona odmietnuť.

Odvolanie žalobkyne 2/ potom bolo včasným, nebolo však dôvodným.

Odhládajúc tu od nie celkom presného označovania (oboma žalobcami) jednotlivých rozhodnutí súdov za správne či nesprávne (žalobcovia totiž zrejme prehliadli, že ak na správnosť bolo by treba usudzovať v prípade všetkých rozhodnutí považujúcich prerušenie konania v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci za nedôvodné, prinajmenšom časť takejto pomyselnej slávy musela by uspieť nielen na rozhodnutiach žalobcami v odvolaní výslovne pochválených, ale aj na uznesení Krajského súdu v Trnave z 31. júla 2007 č. k. 10Co/370/2006-127, ktorým došlo k potvrdeniu uznesenia zamietajúceho návrh na prerušenie konania súdu prvého stupňa jeho sp. zn. 4C/73/2005) to bol totiž práve právny dôvod uplatnený odvolaním, ktorý záver o potrebe prerušenia konania v tejto konkrétnej veci podporoval (a nie ho naopak vyvracal).

Podľa § 130 ods. 1 vety prvej O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným a podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z veci po dobu oprávnenej držby.

Súhlasíť potom síce treba s odvolateľkou (resp. aj s jej spoločníkom v spore napriek oneskorenosti jeho odvolania), že práva obdobné tým uplatňovaným aj v prejednávanej veci zakladá nielen inštitút vlastníctva, ale už i status dotýčajúcej osoby ako dobromyseľného a preto oprávneného držiteľa práva, tu však o možnosť uplatnenia tejto právnej konštrukcie nemohlo ísť z jednoduchého dôvodu a to preto, že žiadnemu zo žalobcov práve postavenie oprávnených držiteľov už v čase začatia konania v prejednávanej veci (a tým skôr v čase prerušenia konania či rozhodovania o odvolaní proti uzneseniu, ktorým sa tak stalo) prislúchať nemohlo. Žalobcovia totiž opomenuli, že platná právna úprava vyžaduje dobromyseľnosť o oprávnenej držbe veci a práva po celý čas takejto držby (nielen v čase jej započatia) a táto podmienka nemohla byť v prejednávanej veci splnená už pre spochybnenie platnosti nadobudnutia žalobcami vlastníckeho práva relatívne dávno v minulosti (konanie zakladajúce tzv. pokračujúci dôvod prerušenia konania v prejednávanej veci, teda konanie súdu prvého stupňa jeho sp. zn. 4C 204/1996 začalo ešte v roku 1996, kým konanie v prejednávanej veci až 7. apríla 2005 pri nepochybnnej vedomosti žalobcov o behu skoršieho konania).

Práve z tohto dôvodu (pre nedostatok statusu žalobcov ako oprávnených držiteľov) mohlo byť základom aj ich práv uplatňovaných v prejednávanej veci len právo vlastnícke a tu treba súhlasíť so súdom prvého stupňa, že v tomto smere šlo nielen v čase rozhodovania napadnutým uznesením, ale i v čase rozhodovania o odvolaniach žalobcov proti nemu o stále otvorenú otázku (napadnutie zneňujúceho rozsudku odvolacieho súdu dovolaním, o ktorého včasnosti nepanovali pochybnosti je totiž spojené s povinnosťou odvolacieho súdu vypořadať sa s problémom správnosti rozsudku odvolacieho súdu vecne).

Ak potom z ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. citovaného (v odôvodnení napadnutého uznesenia) už súdom prvého stupňa celkom jednoznačne vyplýva možnosť súdu prerušiť konanie v prípadoch v takomto ustanovení zmienených (teda aj v prípade behu konania zaoberajúceho sa otázkou významnou pre rozhodnutie súdu v konaní

majúcom sa potenciálne prerušiť), odvolanie žalobkyne 2/ proti uzneseniu využívajúcemu takúto možnosť (a to pri existencii zákonom ustanoveného dôvodu na jej využitie) bolo bez nádeje na úspech.

To platilo tým skôr, ak dôvodnou nebola ani námietka z odvolania o nepodaní nikým návrhu na prerušenie konania (podmienkou postupu podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. návrh nie je) a napokon ani tá, podľa ktorej súd prvého stupňa nevykonaním dokazovania na otázku významu výsledku skoršieho konania pre rozhodnutie v prejednávanej veci mal účastníkom konania (zrejme žalobcom) odňať možnosť konať pred súdom (tu totiž odvolateľom zrejme uniklo, že predmetom dokazovania nie sú skutočnosti známe súdu z jeho činnosti, k čomu evidentne patrí aj obsah spisov, tu napokon por. aj § 121 O. s. p.).

Odvolací súd preto rozhodujúc o odvolaní žalobkyne 2/ napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 aj 2 O. a. p. potvrdil.“

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom krajského súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení vo veci. Uvedený výklad krajského súdu však nie je možné považovať za odporujúci čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02). V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré treba považovať prerušenie konania v okolnostiach danej veci za ústavne konformné. Krajský súd dostatočne a relevantným spôsobom odpovedal aj na argumentáciu sťažovateľov, podľa ktorej toto prerušenie konania považovali za protizákonné.

V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru

a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavnému súdu neušlo pozornosti, že vo vzťahu k sťažovateľovi bolo možné ústavnú sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu č. k. 10 Co/140/09-89 z 29. mája 2009 odmietnuť ako oneskorene podanú podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľ proti súvisiacemu uzneseniu okresného súdu nepodal včas ani odvolanie.

3. Sťažovatelia tiež namietali, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 74/05 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach

a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie okresného súdu, v ktorom podľa sťažovateľov malo dôjsť k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo na základe najprv na základe uznesenia okresného súdu č. k. 7 C 74/05-32 zo 14. septembra 2005 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 11 Co/409/05-42 z 29. mája 2006 prerušené „*až do právoplatného skončenia veci prejednávanej na Okresnom súde v Dunajskej Strede pod sp. zn. 4C 204/96*“. Uvedené uznesenia sťažovatelia v petite sťažnosti však nenapadli. Z dôvodu prerušenia napadnutého konania pred okresným súdom, kým nedošlo k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v uvedenom súdnom rozhodnutí, nemohli sa v prerušovanom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva, tak ako to už bolo uvedené. Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 204/96 bolo právoplatne skončené 10. novembra 2008, teda aj zbytočné prietahy v konaní mohli vzniknúť iba od uvedeného dňa, avšak okresný súd svojím uznesením č. k. 7 C 74/05-52 z 2. februára 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 10 Co/140/09-89 z 29. mája 2009 opakovane prerušil, ako to bolo v predošlej časti tohto rozhodnutia konštatované, ústavne konformným spôsobom, teda v danej veci existuje aj v súčasnosti relevantný dôvod na prerušenie konania, resp. prekážka prerušenia napadnutého konania ešte neodpadla.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie právne relevantnej prekážky jeho postupu, tak ako to je aj v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03), preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

4. V časti, v ktorej sťažovatelia namietajú porušenie označených ústavných práv prípisom krajského súdu č. k. 10 NcC 27/2009-92 z 29. mája 2009, ústavný súd konštatuje,

že medzi porušením označených práv sťažovateľov a prípisom krajského súdu, ktorým krajský súd nerozhodol o vylúčení konajúcej sudkyne, nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, „pretože pre taký postup nevznikol dôvod“. V tejto časti preto ústavný súd sťažnosť tiež odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010